РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА“
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA“
("LIBERTY").
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 6-го МАРТА 1919. Ч. 27. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, MARCH 6, 1919. No. 27.

УКРАЇНЦЇ ВІДНОВИЛИ БОРОТЬБУ З ПОЛЯКАМИ.

Комісія союзних держав загрозила Україні воєнним станом.

Загальний страйк огортає цїлу Німеччину. - Революція в Берлїні.

Московський савєт ухвалив навязати економічні зносини з українською републикою.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 5, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВОЄННИЙ СТАН МІЖ ДЕРЖАВАМИ АЛЇЯНТІВ І УКРАЇНОЮ.

Алїянти роблять українське правительство відповідальним за зірване розему з Поляками.

ВАРШАВА, 3. марта. — Тимчасовий розем у Львові, заключений між Українцями і Поляками, показав ся, як сього загально побоювано ся, коротко триваючим.

Український командант заявив, що розем скінчив ся, і заповів, що воєнні операції будуть підняті наново.

Боротьба ведеть ся о границї Польщі на Україні.

Командант просив париську комісію союзних держав, щоби вона не вважала, що її предложене в справі розему є відсунене на бік, бо, як се він сказав, ся справа є великої ваги, і він надієть ся в протягу чотирох днів відповіди від свого правительства.

КОМІСІЯ АЛЇЯНТІВ ВІДПОВІЛА, ЩО ВОНА БУДЕ ВВАЖАТИ ПОНОВНЕ РОЗПОЧАТЄ ВОЄННИХ ОПЕРАЦИЙ ВІДКИНЕНЄМ ПЕРЕМИРЯ ЗІ ВСІМИ ДЕРЖАВАМИ АЛЇЯНТІВ ТА ЩО НА УКРАЇНСЬКІ ВЛАСТИ СПАДЕ ВСЯ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕД ЧОТИРОМА ПРАВИТЕЛЬСТВАМИ І КОМІСАРАМИ ЧОТИРОХ СОЮЗНИХ ДЕРЖАВ ЗА ПОНОВЛЕНЄ ВОРОЖИХ ВОЄННИХ ОПЕРАЦИЙ, КОТРИХ ПРИПИНЕНЯ АЛЇЯНТИ ФОРМАЛЬНО ДОМАГАЛИ СЯ.

На премієра Падеревского зробила вістка про зірване розему Українцями глибоке вражінє і він візвав до себе нового шефа польських війск, полковника Галера.

УКРАЇНЦЇ РОЗПОЧАЛИ В НЕДІЛЮ РАНО НАНОВО БОМБАРДОВАНЄ ЛЬВОВА.

Українцї острілювали поїзд, яким відїхала комісія союзних держав.

ЛОНДОН, 3. марта. — ПОМИМО ЗУСИЛЬ КОМІСІЇ СОЮЗНИХ ДЕРЖАВ УКРАЇНЦЇ ПІДНЯЛИ ВЧЕРА О ГОД. 4.30 РАНО НАНОВО ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ ПРОТИ ПОЛЯКІВ, як се доносить урядова телеґрама зі Львова.

Українцї острілювали недалеко Городка (в половині дороги між Львовом і Перемишлем) спеціяльний поїзд, яким відїхали члени комісії союзних держав зі Львова, ранячи двох польських офіцирів.

ЛЬВІВСЬКІ ПОЛЯКИ ЗАЖАДАЛИ ОРУЖНОЇ ПОМОЧИ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

Боротьба з польськими війсками на схід від Ковля.

ВАРШАВА, 2. марта. — Отсе пораз другий Українцї острілювали поїзд, яким їхали члени комісії союзних держав, висланої до Польщі, як се доносить урядова телеґрама, яку одержав премієр Падеревскі. Українцї острілювали сей поїзд в дорозї зі Львова до Перемишля.

Польські війска, які находять ся на північнім фронтї, звели кілька тяжких боїв з большевиками на схід від Ковля (на Волини), як се доносять инші вісти.

Українцї підняли наново бомбардованє Львова, як се доносить урядова телеґрама до премієра Падеревского. Українська артилерія острілює місто з великою силою. Поляки зі Львова зажадали безпроволочної помочи в людях і воєнних матеріялах. Ґенерал Пілсудскі прибув, щоби обговорити загальне воєнне положенє.

ПОЛЯКИ НАМАГАЮТЬ СЯ ЗДОБУТИ КОВЕЛЬ І РОВНО.

Політичні ґрупи в обох містах зединені в боротьбі з Поляками.

ВАРШАВА, 2. марта. — Після невдачних зусиль, щоби заключити розем з Українцями, польські війска розпочали наступ, маючи на цїли здобути Ковель і Ровно.

Всї політичні ґрупи в обох тих містах, які мають велике стратеґічне значінє, зєдинили ся в боротьбі проти Поляків.

Як Поляки пояснюють причину зірваня розему з Українцями.

ВАРШАВА, 2. марта. — Невдачні змаганя до розему між Поляками і Українцями в Галичині приписують великому заколотови у внутрішній політичній ситуації на Україні. Анї одна партія і анї один провідник не є всилї здобути контролї над ситуацією; а се є причиною, що ніхто не є в спромозї довести переговорів до якогось остаточного вислїду. Присутність хінських війск, висланих Москвою на Україну, є чинником в теперішнім положеню на Україні.

Український командант околиці Львова заявив комісії союзних держав, що він не є всилї приказати, щоби боротьбу припинити, і просив комісію, щоби вона не вважала розпочатє воєнних операцій за остаточне відкиненє предложень в справі розему, аж доки він не дістане відповіди від свого правительства. Він просив дальше, щоби комісія визначила чотиродневний реченець на данє рішаючої відповіди. Члени комісії заявили однак командантови, що на случай, коли би українські війска розпочали наново воєнні операції, вони будуть се вважати за відмовну відповідь України щодо посередництва зі сторони алїянтів, та що Українцї будуть за се відповідальні.

Комісія заявила вкінци, що на случай, коли Українцї перед північю (в суботу) не згодять ся на подиктовані їм услівя розему, члени комісії відїдуть зі Львова в неділю о год. 11-тій рано поїздом, прибраним в прапори держав алїянтів та що від сеї хвилї українські власти будуть особисто відповідальні за все, що може стати ся.

Як доносять, український провідник Петлюра, який, як здаєть ся, має під теперішну пору найбільший вплив на Україні, радо згодив би ся на розем, коли би алїянти або Поляки дали йому гроші і поміч до боротьби проти большевиків. Але алїянти і Поляки дали на те відмовну відповідь. Кажуть, що Франція і инші держави дали були вже давнійше гроші для України, але їх поміч порівнала їх ще більше з Українцями.

МОСКОВСЬКИЙ САВЄТ УХВАЛИВ НАВЯЗАТИ ЕКОНОМІЧНІ ЗНОСИНИ З УКРАЇНСЬКОЮ, БІЛОРУСЬКОЮ І ЛИТОВСЬКОЮ РЕПУБЛИКОЮ.

Праві соціялісти-революціонери згодили ся йти разом з большевиками.

ЛОНДОН, 3. марта. — Бездротна телеґрама московського савєтського правительства доносить, що дня 26. лютого на засїданю центрального екзекутивного комітету савєтів принято три важні резолюції.

В першій резолюції висказано признанє головній економічній радї, вказано на конечність розвою природних богатств Росії через управильнену державою виміну з другими краями і при помочи заграничних продуктивних сил та піднесено конечність навязаня економічних зносин з републиками українських, білоруських і литовських савєтів.

В другій резолюції сказано, що центральний екзекутивний комітет приняв до відома, що правиця партії соціялістів-революціонерів рішучо заявила ся заперестати боротьбу проти савєтів, дальше що вона заявила ся ясно проти всякої інтервенції заграничних держав та що вона відкинула всякі пропозиції в справі союза з буржуазійними партіями. Дальше подано до відома про вислїд переговорів савєтського правительства з делеґатами установчих зборів. Савєтське правительство відкликує отсим своє рішенє щодо всіх ґруп соціялістів-революціонерів з дня 14. червня і позволяє їм працювати спільно зі савєтами.

В третій резолюції, яка відносить ся до меньшевиків (правиці соціял-демократичної партії), сказано, що їх останнє домаганє, як се воно було оголошене в їх орґанї, рівнало би ся зрадї працюючих кляс і селян, і тому центральний екзекутивний комітет рішив не позволити на сього рода пропаґанду, яку ведеть ся в цїли викликаня обави перед червоною армією і використуєть ся проти неї тяжке положенє щодо поживи. Центральний екзекутивний комітет закрив урядовий орґан меньшевиків „Період“ і загрозив меньшевикам, що їх проженe на територію адм. Колчака, коли вони не залишать своєї протиреволюційної діяльности.

Ленін і Троцький є певні побіди большевизму в сьвітї.

ЖЕНЕВА, 3. марта. — Большевицький міністер війни, Лев Троцький, написав лист, в якім подає до відома, що большевизм огорнув всї краї Росії і Сибір. Він заповідає дальше, що навіть на случай заключеня мира розпічнеть ся серед робітників нова кампанія проти капіталїзму. Троцький взиває своїх приятелів, щоби вони співділали з панею Барбанов, яка перебуває під теперішну пору в Швайцарії, маючи до своєї розпорядимости міліони рублів для поширеня большевицької пропаґанди у Франції й Італії, а пізнійше в Анґлії і Злучених Державах.

Троцький, який стоїть в тісній злуці з премієром Лєніном, голосить, що большевики вже виграли в Німеччині через Спартаків, і висловлює надію, що большевики здобудуть власть в краях цїлого сьвіта.

Успіхи кубанських козаків на Кавказї.

КАТЕРИНОДАР, 22. лютого. — Армія добровольців кубанських козаків, яка віднесла побіду над большевицькими війсками на північнім Кавказї, переслїдує останки большевицької армії. Козацькі війска заняли Владикавказ.

(Телеґрама не подає близші, чи ся армія добровольців є ідентична з армією ґен. Денікіна, який в Катеринодарі має свою головну кватиру, чи се війска українського кубанського правительства.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 5, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німцї розпочали наново боротьбу з Поляками.

ПОЗНАНЬ, 2. марта. — Німцї після тридневного спокою розпочали нинї наново боротьбу з Поляками здовж цїлого боєвого фронту, як се доносять нинїшні телеґрами з польсько-німецького боєвого фронту.

(За посередництвом комісії союзних держав прийшло було дня 17. лютого до розему між Поляками і Німцями).

Поляки ворожо настроєні против Жидів.

ЛОНДОН, 4. марта. — Сіоністичне бюро одержало з Копенгаґен слїдуючу телеґраму:

„Жидівська делеґація у Варшаві була у ґен. Пілсудского і премієра Падеревского в справі погромів. Ґен. Пілсудскі заявив, що настрій серед польського народа супроти Жидів є гірший ніж в часі погромів у Львові і Кельцах, але він не може здавляти свободи висказуваня гадок у свобідній державі. Він заявив, що Жиди є ворогами Польщі.

„На запит, які він має на се докази, ґен. Пілсудскі заявив, що вправдї не має жадних доказів, але такий є загальний настрій.

„Премієр Падеревскі заявив, що він є проти погромів, але він відказав ся якнебудь сьому протиділати. Падеревскі відмовив всяку підмогу жидівським школам“.

Жидівська справа в польськім соймі.

ВАРШАВА, 27. лютого. — Жидівська справа находить ся на дневнім порядку в польськім соймі. Між жидівськими послами є замітний розлом.

Підчас дебати жидівський посол зі Львова, Натан Левенштайн, бувший посол до віденського парляменту, представляв Ноєви Прілуцкому, провідникови жидівської національної партії, що не можна надіяти ся, аби Поляки позволили на утворенє жидівської держави у нутрі держави польської.

Посол Корфанти виложив польську політику, заявляючи, що Жиди одержать рівні права з Поляками.

В ГОЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 5, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Голяндія готовить ся до оборони своїх земель.

ЛОНДОН, 28. лютого. — Голяндський міністер війни заявив у своїй промові в палатї послів, що було би небезпечним під теперішну пору розпускати армію домів. Голяндська армія мусить бути кождої хвилї готова до бою на случай, коли бо котрась держава намагала ся заняти голяндську територію.

(Недавно доносили вісти, що Бельґія носить ся з гадкою заняти голяндську провінцію Лімбурґ в цїли вирівнаня своїх границь і забезпеченя себе проти Німеччини).

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 5, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Нові вибори до угорських установчих зборів.

ЛОНДОН, 1. марта. — Угорський кабінет рішив розписати вибори до нових установчих зборів, які мають відбути ся з початком цьвітня. Вибори мають відбути ся в краях цїлої бувшої Угорщини без огляду на те, що деякі краї находять ся під окупацією сусїдних держав.

Угорське правительство вважає сей крок конечним з огляду на його заграничну політику.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 5, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

АЛЇЯНТИ ЖАДАЮТЬ 120 МІЛЇЯРДІВ ДОЛЯРІВ ВІДШКОДОВАНЯ ВІД НІМЕЧЧИНИ І ЇЇ СОЮЗНИКІВ.

Франція домагаєть ся безпроволочної заплати в сумі 5 мілїярдів долярів.

ПАРИЖ, 3. марта. — Комісія для відшкодовань, установлена мировою конференцією, ухвалила, що Німеччина і її союзники мають заплатити 120.000,000.000 долярів відшкодованя державам алїянтів і їх союзникам.

Франція жадає безпроволочної заплати Німеччиною в сумі 5 мілїярдів долярів, в части в золотї, а решту в матеріялах і заграничних вартісних паперах. Дальшу суму відшкодованя мала би заплатити Німеччина Франції в протягу 25 або 35 років.

Ґен. Фош зажадав від Німеччини видачі торговельної фльоти.

КОПЕНГАҐЕН, 4. марта. — Маршалок Фош зажадав безпроволочної видачі німецької торговельної фльоти, без огляду на полагодженє справи щодо достави поживи для Німеччини, як се доносить телеґрама з Ваймар.

Алїянти мають намір обсадити Берлін.

ЛОНДОН, 4. марта. — „Дейли Експрес“ помістила статю під заголовком „Німеччина розлїтаєть ся“.

В статї сказано, що алїянти мають намір обсадити Берлін і привернути в Німеччині лад.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 5, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

СПАРТАКИ ВЗИВАЮТЬ РОБІТНИКІВ ДО ЗАГАЛЬНОГО СТРАЙКУ.

БЕРЛІН, 3. марта. — В нинїшнім числї „Червоного Прапора“ була оголошена проклямація народної спартацької лїґи, яка взиває робітників в Берлїні до загального страйку.

Проклямація займає цїлу сторону і має отсей заголовок: „Проч з президентом Ебертом, канцлєром Шайдеманом і міністром Носке! Проч зі зрадниками! Пролетаріят мусить панувати! До загального страйку! Відновіть боротьбу за революцію! Наперед до боротьби з катами!“

Независимі соціялісти злучили ся зі Спартаками.

БЕРЛІН, 3. марта. — Независимі соціялісти рішили нинї пополудни візвати робітників до загального страйку, який має розпочати ся в середу рано яко клич до нової революції.

Страйк буде мати характер виключно політичний і має тривати аж до поваленя теперішного правительства.

Сподіють ся, що страйк огорне всї краї Німеччини.

Домаганя німецьких савєтів.

АМСТЕРДАМ, 3. марта. — На засїданю робітничих і жовнірських савєтів поставлено слїдуючі домаганя:

1. Підставова платня.
2. Конфіската маєтків і доходів членів пануючих родин в користь держави.
3. Уневажненє державних довгів, між тими й воєнних позичок, до висоти, означеної центральною радою робітників.
4. Удержавленє банків, копалень і промислових заводів.
5. Конфіската всїх маєтків понад висоту, означену центральною радою робітників.
6. Знесенє всяких парляментів і міських рад, і заступленє їх радами робітників.
7. Установленє революційного трибуналу для процесованя головних виновників війни і бувшого цїсаря, бувшого наслїдника престола, ґен. Люндендорфа, маршалка Гінденбурґа, адм. Тірпіца, а також „зрадників революції“ през. Еберта, канцлера Шайдемана і міністра війни Густава Носке.
8. Контроля робітників у всїх промислових заведенях.
9. Освободженє всїх політичних вязнів.

Загальний страйк розпочав ся.

КОПЕНГАҐЕН, 4. марта. — Вісти доносять, що Берлін є нинї без ґазу і електрики. Зелізничий і трамваєвий рух зістав спинений. Тисячі жовнірів, які були доси льояльні супроти правительства, перейшли на сторону Спартаків.

Селяни в Баварії зоружують ся і орґанізують армії.

Революціонери здобули поліційну кватиру.

БЕРЛІН, 4. марта. — Спартацька дивізія моряків обсадила головну кватиру поліції, розігнавши війска правительствені. Сподіють ся, кождої хвилї появи провідника Спартаків, бувшого шефа поліції Айхгорна.

Спартаки мають в плянї обсадити тюрму Моабіт і освободити з неї Георґа Ледебура і Карла Радека.

В Бремен проголошено також загальний страйк.

—o—

Люксембурґ знова републикою.

ЖЕНЕВА, 3. марта. — В Люксембурґу проголошено урядово републику.

Княжна Шарльот, яка вступила на престол по своїй сестрі Марії Аделяйдї, утїкла і перебуває правдоподібно в Швайцарії.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ВИЇЗД ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА ДО ПАРИЖА.

Президент Вілсон приїхав тільки на короткий час до Злучених Держав, тільки на один тиждень, аби опісля сейчас вернутись знова до Парижа докінчити працю мирової конференції.

По приїзді і по своїй привітній промові в Бостоні президент поїхав до Вашінгтону полагодити біжучі справи. Там теж запросив він був членів заграничних комісій сенату і палати послів на вечеру до Білого Дому, аби їм вияснити справу Ліґи Народів. Двох сенаторів републиканців відмовились прийти, але решта сенаторів і конґресменів, як демократів так і републиканців, взяло участь у принятю президента і в політичній дискусії. Однак републиканці, як казали, не дались переконати, і дальше були невдоволені з проектованої конституції Ліґи Народів.

Сенатори Ладж і Накс виступили опісля в сенаті з промовами, в яких остро скритикували пропоновану конституцію Ліґи Народів. Не дасть ся заперечити, що деякі їх арґументи були стійні з погляду охорони американської конституції і можливо, що ще дасть ся узглянити деякі їх домаганя та змінити проект конституції Ліґи Народів. І се тільки додало би сили і значіня тій конституції, коли би їй не можна закинути, що вона стоїть в суперечности з конституцією американського народу.

Однак потім ще прийшла инша боротьба проти президента Вілсона в конґресі.

В минулий второк, дня 4. с. м., скінчив ся 65-тий конґрес, а до власти законодатної приходить новий, 66-тий конґрес. Обі палати нового конґресу, сенат і палата послів, мають републиканську більшість (яка виграла при останних виборах в падолисті минулого року) і хотіли би показати демократичному правительству Вілсона свою силу і свою власть. Правительство предложило ріжні били до ухваленя конґресови, однак сенатори в останнім часі зачали робити обструкцію, або, як тут звуть — „філібостер" (дослівно „філібостер" значить тільки, що опришківство, але що се боротьба словна, а не кулачна, то ліпше її назвати по старокраєвому — обструкція), аби не допустити до ухваленя билів і в той спосіб змусити президента Вілсона, аби для тих билів скликав спеціяльну сесію нового конґресу, в якім републиканці мають більшість. І дійсно не допустили. Дня 4. с. м. старий конґрес скінчив ся, а били остались неухвалені.

Однак президент Вілсон заявив, що мимо того не скличе спеціяльної сесії конґресу, поки не вернеть ся з Европи. За неухвалене билів, казав він, нехай відповідають ті, що робили „філібостер", а він тепер має пильну справу, справу мира, і в тій справі їде до Европи. Не будучи в Злучених Державах, не може співділати з конґресом, казав він, і тому тепер його не може скликати.

Перед виїздом до Парижа говорив ще президент Вілсон до зібраного народу в Метрополитан Опера Гавз в Ню Йорку. Його бесіда відносилась головно до справи Ліґи Народів, до якої, казав він, привязує надію.

Їду до Европи, казав президент Вілсон, і вернусь аж справа мира і Ліґи Народів буде полагоджена. Сподіваю ся, що се станеть ся вже скоро.

З тою надією президент Вілсон відїхав до Европи і з тою надією його прощає на короткий час американський нарід, з желанями, аби його свободолюбні і гуманні пляни увінчали ся повним успіхом.

ПЛЄБІСЦИТ І БОРОТЬБА ЗА ВОЛЮ В ГАЛИЧИНІ.

Пригадаймо собі філядельфійську параду з жовтня 1918.

В пятницю, дня 25. жовтня 1918, коли вже в старім краю валила ся монархія Габсбурґів, в Філядельфії, Па., в Індепенденс Гол, говорив до зібраних членів ріжних народів старий професор Масарик отсі слова:

> Цілию отсеї наради є означити, на якій підставі нові держави в Европі мають бути утворені.
>
> Се питанє обіймає дискусію національних засад.
>
> Яко одну з великих національних засад принято **самоозначенє.**
>
> **Говорено також про плєбісцит яко один із способів самоозначеня, але в плєбісциті є небезпека. При плєбісциті можуть уживати сили, аби вплинути на нарід і длятого ми згодимось тільки на свобідний плєбісцит.**
>
> Також права національних меньшостий мусять бути забезпечені.
>
> Кожда з нових держав має опиратись на федерації, а крім того ті держави між собою можуть творити спілки.

Хто прочитає ті слова проф. Масарика, нинїшного президента чесько-словацької републики, то побачить, що в них була виразно означена ціль його політики.

Яко одну з великих національних засад для твореня нових держав в Европі він подав **самоозначене народів.**

Колиж Австрія розпала ся, то всі народи тої бувшої монархії приняли сю велику засаду самоозначеня. Приняли її **Чехи, Поляки, Українці, Югославяни, Німці, Мадяри, Італїйці і Румуни.**

І нікому не прийшло на гадку се, що проф. Масарик згадував у Філядельфії також про плєбісцит яко про один із способів самоозначеня.

Всі народи бувшої Австрії, як їх було 8, приняли ту велику засаду самоозначеня і перевели його на підставі скликаня своїх народних установчих зборів.

Всї так зробили.

І на підставі того народного самоозначеня Чехо-Словаки утворили свою републику; Поляки злучились з Польщею; Українці з Україною; Югославяни з Югославією; Німці постановили злучитись з Німеччиною; Мадяри утворили свою републику.

Все те зроблено на підставі установчих зборів, а італїйські провінції злучено з Італією і румунську часть Буковини з Румунією відай навіть і без установчих зборів, а тільки при помочи військової окупації.

І нікому навіть на гадку не прийшло, що, як казав проф. Масарик в Філядельфії, є ще один із способів самоозначеня, іменно плєбісцит.

Жадному народови не раджено уживати плєбісциту, тимбільше, що — як казав проф. Масарик у Філядельфії — в плебісциті є небезпека, бо можуть уживати сили, аби вплинути на нарід.

Проф. Масарикови навіть на гадку не було би прийшло, аби плебісциту уживали наприклад Чехи або Словаки. Не потрібно!

Таксамо ні в думці йому не було, аби радити плебісцит Полякам, Югославянам, Німцям, Мадярам, Італїйцям, Румунам, бо хоч се добра річ, але є в ній небезпека: можуть уживати сили, аби вплинути на нарід.

Але ще лишви ся один нарід, для котрого остав плєбісцит.

Се нарід український!

Се, що для семи других народів бувшої Австрії не потрібне або не добре, для Українців в сам раз пасує.

Плєбісцит так як би вродив ся для Українців, але — розуміеть ся — свобідний.

Був там в Філядельфії, Па., на параді з проф. Масариком пан Юрій Жаткович з угро-руської Народної Ради в Злучених Державах. Отже проф. Масарик йому порадив плєбісцит яко один із способів самоозначеня для угорської Руси. Проф. Масарик знав, що се річ небезпечна, бо — як казав — можуть уживати сили, аби вплинути на нарід, і тому він не радив того плєбісциту робити на угорській Руси, але тут, в Злучених Державах, де він може бути свобідний. І пан Юрій Жаткович послухав пана професора і зробив плєбісцит серед угорських Русинів в Злучених Державах. Оба вони признали, що се був плєбісцит свобідний і оба на підставі того плєбісциту домагають ся злуки угорської Руси з Чехо-Словаччиною.

В старім краю угорські Русини скликали установчі збори і заявились за злукою з Україною; заявились одноголосно, — але проф. Масарик з тим не числить ся, бо прецінь за його порадою п. Жаткович зробив уже плєбісцит серед угорських Русинів в Злучених Державах.

Вправді Чехи мали установчі збори, але що Чехи то не угорські Русини. Для них вистарчить плєбісцит і то аж заморський. Угорська Русь вже навіть не потребує трудити ся; за неї все зробить в Парижи п. Жаткович.

Але не тільки угорську Русь обдаровано плєбісцитом.

Прецінь ще є Українці в східній Галичині. Вони вправді мали також уже свої установчі збори, утворили свою державу і постановили злучити її з Україною. Ся молода держава стільки має вже сили, що боронить ся оружєм вже чотири місяці перед польським наїздом.

Але пощо того всього. Все те ні дочого. Все те не важне. Все те може бути добре для народів других, але для Українців є зле і справа скінчена.

Вони повинні всі свої постанови скасувати і зробити ще плєбісцит. Пощо то було спішитись з ріжними установчими зборами, з ухвалами про злуку з Україною, пощо боронитись перед польським наїздом, коли не зроблено плєбісциту, аби знати, чи нарід припадком не хоче належати під Польщу.

Другі народи можуть собі скликати установчі збори, бо як проф. Масарик говорив у Філядельфії про плєбісцит, то він їх не мав на гадці, але прецінь не міг він говорити про плєбісцит так вже цілком на вітер. Хтось прецінь мусить і плєбісцит приняти. Приняв уже п. Жаткович в імени Угроруси, то чому-ж не мав би ще хто другий приняти в імени галицької України?

І не можна казати, що ніхто не хотів приняти плєбісциту для галицької України. **Приняла його Федерація Українців в Злучених Державах і повідомила про се пана Падеревского.**

Проф. Масарик може свобідно відітхнути, бо не дурно говорив в Філядельфії, що є ще один із способів самоозначеня, то є — плєбісцит.

Є в нім небезпека, казав, то правда, бо можуть уживати сили, аби вплинути на нарід, але і Федерація, яка тоді була в Філядельфії на нараді і чула ту осторогу, з того собі здає справу. Длятого вона хоче тільки свобідного плєбісциту, під контролею чужих війск, таких, що не розуміють ані по українськи ані по польськи і були би цілком безсторонні: не могли би аґітувати ані за польськими шахрайствами, ані проти польських шахрайств.

Біда тільки в тім, що український нарід в Галичині не хоче приняти того плєбісциту, а беть ся завзято в обороні свого права на самоозначенє, якого не хочуть признати польські пани.

Тому то „Народна Воля", яка є півурядовим орґаном Федерації і через неї була заступлена в Філядельфії на нараді, де проф. Масарик говорив про плєбісцит, дуже злостить ся.

Вона не може зрозуміти, чому український нарід беть ся, а не голосує, чи належати йому під Польщу, чи ні.

Длятого вона пише, що український нарід надармо проливає кров.

От в Філядельфії вже тому більше як 4 місяці говорено про таку благодать для українського народу як плєбісцит і п. Жаткович і Федерація вже його приняли, а український нарід в Галичині не хоче приняти і кров проливає за те тільки, аби йому признано таксаме право як Чехам, Полякам, Мадярам, Німцям. Чи не чудний нарід — бити ся за якесь пусте право, коли є під руками готовий плєбісцит. Тільки треба стеречи ся, аби його не пошахровано і тільки всего!

А „Свобода", та надгудсонська, що мала би приплїскувати плєбісцитови, то вона ще і собі бунтує український нарід в Галичині і тільки причиняєть ся до того, що там даром кров ллєть ся.

І дійсно даром говорив проф. Масарик; даром приняв плєбісцит для українського народу п. Жаткович і даром приняла його Федерація, бо український нарід таки не хоче його приняти і таки беть ся за своє право.

А чому?

Тому, що українському народови належить ся рівне право з другими народами. Як мають право скликувати свої установчі збори Чехи, Поляки, Німці і Мадяри, то мають право також і Українці. Українці не є виняті зпід того права, а як другі народи гадають, що вони виняті, то вони бють ся, кров свою проливають на те, аби показати сьвітови, що вони не виняті зпід того права, яке є признане народам другим. **Український нарід в Галичині беть ся за своє сьвяте право самому своєю свобідною волею рішати про свою долю.**

І за се йому честь і слава.

Нарід, що беть ся за своє сьвяте право до житя і волї, варта жити і буде жити, мимо всяких ворогів і їх замахів.

Кров пролита — не пролита даром. Вона пролита за свободу і волю українського народу. Се найдорозша заплата, яку нарід може дати; за найціннїйшу річ, яку нарід може мати — за волю.

Народи все за волю платили кровю, особливо, коли на них напосідались вороги волї.

Казав Шевченко свому народови:

> ....Вставайте,
> Кайдани порвіте,
> І вражою злою кровю
> Волю окропіте!

І його нарід послухав його заповіту і пійшов до бою за свою волю.

І ніхто не сьміє казати, що український нарід в Галичині даром проливає кров; бо він проливає її за волю.

ПОЛІТИКА „НАРОДНОЇ ВОЛІ".

Написала „Народна Воля" до „Свободи" лист і видрукувала його, а в тім листі вона так каже:

— Твоя політика зла, грішна і безбожна. Мусиш її покинути. А натомісць моя політика є дуже добра, знаменита і хороша. Раджу тобі її приняти.

Прочитавши таку поуку від скрентонської господині, гадає собі „Свобода" так:

Га, що робити, як зла політика то зла; політика річ людська, кождий може помилитись; папа римський непомильний, а в справах людських милить ся. Тай инакше тепер не випадає, хиба покинути сю політику, а приняти добру, сєбто політику „Народної Волї". Сама-ж вона чванить ся, що її політика найліпша, а прецінь ніхто її так похвалити не потрафить як вона сама.

А вже хоч би за покуту, — гадає собі дальше „Свобода" — треба приняти політику „Народної Волї". Що-ж грішному лишаєть ся?

Аж ось і цидулка, на якій списана та політика „Народної Волї", яку „Свобода" мала би приняти за покуту.

Стоїть там написано так:

> 1. Не будеш признавати инших правителів на Україні окрім ясновельможного пана гетьмана Скоропадського.
> 2. Не будеш пожадати його власти, ані титулу, ані корони королївської, ані для себе, ані для народу українського, ані для нікого другого споза роду Скоропадських.
> 3. Не будеш перечити Його Високости королївської, признаної кайзером Вільгельмом при вині в Берліні.
> 4. Не будеш відбирати власти на Україні ані гетьманови ані шляхті, що разом з ним приняла українську національність у водах ріки Днїпра, і не будеш віддавати її простому і темному народови, на котрий не можна числити.
> 5. Не будеш виступати проти політики Масарика і не будеш битись, коли би Чехи хотіли скривдити тільки часть українського народу, а не цілий.
> 6. Не будеш виступати проти політики п. Юрія Жатковича, котрий хоче злучити угорську Русь з Чехо-Словаччиною.
> 7. Не будеш виступати проти вшехполяків Падеревского і Дмовского; не будеш їх називати ворогами українського народу і демократії.
> 8. Не будеш виступати проти плєбісциту на угорській і на галицькій Україні, аби знати, чи ті краї мають право злучитись зі своїм народом чи ні.
> 9. Не будеш похваляти українського народу в Галичині за те, що кров свою проливає, аби скинути вікове польське ярмо і здобути волю.
> 10. А будеш смирна, тиха, спокійна і віруюча в плєбісцит та у вшехпольський демократизм, який спасе тебе.

Красна політика, нема що казати, та не на мене шита! — погадала собі „Свобода", прочитавши її.

Ні, пані „Народна Воле"! Нехай ся політика буде тобі і найкрасша і найліпша і наймудрійша, а „Свобода" її не прийме за жадну покуту. Вже вона волить остатись зі своєю грішною політикою, ніж приймати сю скрентонську, хоч би і за покуту.

Може там в Скрентоні, де вміють лїд випікати, є пригожий клїмат на ту найліпшу, наймудрійшу і найкрасшу політику, але „Свобода" за неї дякує з гори, бо вона знає, що надгудсонський клїмат досить острий на таку політику і вона тут абсолютно не прийметь ся.

„ПАРА ПОРІВНАНЬ"

або

ФІНАНСОВІ МІРКОВАНЯ СКРЕНТОНСЬКИХ НЕУКІВ.

В 8. числї „Народної Волї" зі Скрентону появила ся перед місяцем статя під заголовком „Пара порівнань". Автор статї, котрим, як можна здогадувати ся, є новоупечений фінансовий секретар скрентонської запомогової орґанізації, поставив собі був за задачу перевести на числах доказ, що нібито Український Народний Союз банкротує, а його орґанізація, Український Робітничий Союз, стоїть на дуже тривких підвалинах.

Яка була ціль сеї безгранично глупої писанини, ми не знаємо. Можливо, розходило ся тут о те, щоби зробити своїй орґанізації якийсь новий адвертайзмент. Як відомо, в останних часах члени скрентонського Союза почали „большевичити ся" проти свого головного уряду з причини наложеня на членів „додатку до податків" (сей додаток був установлений на взір податкових додатків за часів польсько-шляхотської господарки в Галичині). Додаткова вкладка виносила по $1.-50 від кождої тисячки долярів і була стягана покищо через три місяці. Що члени з приводу сього були невдоволені, се річ сама в собі зрозуміла. Щоби хоч в части згоїти болї своїх членів, фінансовий секретар уложив „пару порівнань", стараючи ся затуманити очи і голови своїм членам, що через їх мудру фінансову „операцію", скрентонський Союз станув економічно сильнїйше, а Український Народний Союз, який такої „операції" на своїх членах не переводив, вкоротці не буде мати гроший на виплату посмертних запомог.

Щоби виказати крайну глупоту і рахункову неграмотність людий, яких случайно доля загнала бавити ся в рахунках скрентонського Союза, вистарчить инша „пара порівнань", яку наводимо понизше на підставі двох урядових звітів обох орґанізацій за місяць січень.

І. Український Народний Союз.

Стан фондів, призначених на покрите посмертних запомог, представляв ся з днем 31. січня, як слідує.

Фонд посмертний ..	$164.846.92
Фонд резервовий ..	119.800.69
Разом	$284.647.61

Всї гроші обох повисше наведених фондів є ульоковані в готівці, бондах і морґеджах. Лише квоту в сумі $19.500 ужито на купно реальности. Сума невиплачених посмертних запомог з днем 31. січня виносила $40.779.97. Відчисляючи обі сї позиції (19.500 і 40.779.97) від суми обох фондів, **Українському Народному Союзови позістає на покрите нових посмертних запомог сума $224.367.64.**

II. Український Робітничий Союз.

Стан фондів, призначених на покрите посмертних запомог, представляв ся з днем 31. січня, як слідує:

Фонд посмертний ..	$24.628.92
Фонд резервовий ..	79.364.11
Разом	$103.993.03

Приглянїмо ся близше, скільки гроший з тої суми можна би дійсно ужити на евентуальне заплачене посмертних запомог. З тої суми закуплено будинок за $20.969.26, позичено друкарні $20.968.83 і позичено на покрите недоборів адміністрації „Народної Волї" $4.731.62. (Тут треба згадати, що адміністрація „Народної Волї" зужила крім того $1.000, призначених свого часу серед великої реклями нібито на друкарську машину для „Робітничої Ґазети" в Києві. Позичка на покрите недоборів адміністрації „Народної Волї і її спомаганє з ріжних фондів вказують, що „Народна Воля" є „живим трупом", який що місяця вмирає і побирає посмертну запомогу). Крім того скрентонський Союз має около $40.000 залеглих запомог. Зчисляючи сї позиції разом, одержимо суму $86.-669.71. Відтягнувши сю суму від суми обох фондів, покажеть ся, що **Українському Робітничому Союзови позістає на покрите нових посмертних запомог в дійсности заледви сума $17.323.32.**

* * *

І причім тут „пара порівнань" скрентонських фінансових мудрагелів? Навіть анальфабет, що лише на нумерах трохи розуміеть ся, мусить побачити, **що Український Народний Союз є тринайцять разів сильнїйшою і певнїйшою інституцією ніж орґанізація скрентонська.** Члени уряду скрентонського Союза памятають може, як то було при кінци падолиста минувшого року, коли то в касї фонду посмертного находило ся всего $14.906.41 готівки, а сума незаплачених запомог посмертних доходила до поверх $19.000. Тому й на ґвалт треба було ухвалювати „додатки до податків", щоби ратувати орґанізацію від цілковитої загибели.

* * *

Між своїми міркованями скрентонський рахмістр втяв між иншим ще й таке: „На випадок другої пошести такої, як еспанська інфлюенца, Український Народний Союз не має звідки заплатити всї свої зобовязаня без проволоки, а мусить вперед шукати купців на свої бонди і морґеджі".

Відповідь на се коротка. Коли би случайно нове подібне нещасте навістило нашу орґанізацію, то ми купців на бонди і морґеджі найдемо без проволоки. Але заходить питанє, чи найшов би скрентонський Союз купців, які хотіли би відкупити друкарню і довги „Народної Волї"? Дуже сумнїваємо ся. Чванити ся готівкою касовою нема чого, бо вона майже в цілости належить до фонду сирітського, якого чейже рушати не можна на инші цїли, бо се гроші, зложені на рахунок сиріт померших членів. А тоді не поможе навіть „пара порівнань" і скрентонський Союз прийшло би ся віддати в руки ресівера, йдучи слідами Української Робітничої Орґанізації в Трентоні („Гайдамаків").

Рахмістрам скрентонським радимо не бавити ся в пророцтва і ворожбицтва, не виснажувати своїх і так, як видно, слабих мозків на „пару порівнань" та не вводити в блуд членів У. Р. Союза, які оплачують урядників за працю, а не записане пустих нісенітниць.

Не завертайте собі голови і не клопочіть ся Українським Народним Союзом. Український Народний Союз перебув крізу, обходячи ся без додатків до податків, то є надія, що й на будуче без них обійдеть ся.

ДОПИСИ.

ELIZABETH, N. J.

Народне віче.

Заходом Української Громади в Елізабет, Н. Дж., відбуло ся дня 2-го лютого б. р. величаве віче в справі освободженя рідного краю.

Віче отворив предсідатель Української Громади в Елізабет, М. Гриншак, поясняючи ціль сього віча. Відтак попросив зібраних, щоби вибрали зпоміж себе предсідателя до перепроваджения віча. Предсідателем віча вибрано більшостию голосів М. Гриншака. Сей подякував присутним за вибір та за згодою присутних покликав на секретарів К. Лонушанського і С. Могилу.

Відтак предсідатель попросив присутних, щоби заховували ся спокійно підчас віча та представив бесідників, які прибули з Ню Йорку: Микола Д. Величко і Юліян Павчак.

Перший промовляв п. Величко. У своїй промові перейшов коротко але ясно історію нашого народу під панованєм Австрії і польської шляхти. Говорив, яких прикростий тай гноблень зазнав наш нарід підчас теперішної війни, а також як український нарід мусів бороти ся проти ворогів, доки остаточно не освободив ся, проголосивши независимість своєї держави. Але ще й тепер наш нарід мусить бороти ся проти ворожої шляхти польської, котра хотілаб заграбити у свої руки українську землю.

Бесідник взивав до злуки і спільної праці для добра українського народу, кажучи, що лиш тепер лучаєть ся нагода направити всьо попсуте і зробити всьо незроблене. Окликом: „В гору наболілі серця українські, високо піднесім синьо-жовтий прапор і разом працюймо над власним щастем!" — бесідник закінчив свою промову.

Відтак слідувала промова п. Павчака. Бесідник говорив, що всесьвітна війна застала нас неприготованими до власної оборони, і коли нині в ході політичних подій ми не можемо дорівнати иншим, то тут вина спадає на нас самих, на нашу заспалість, на наше самодурство.

Дальше згадав, що Поляки, хоч вже мають запевнену независимість, збирають ще тепер фонди на оборону вітчини. Одним з таких фондів є проголошений 10-міліоновий фонд, котрий після думки бесідника є призначений не на ратоване Польщі, але на поневолене сусідних народів, між иншими і нас Українців. А Українці до сього не повинні допустити і повинні як найскорше розірвати погане ярмо.

А щоби ми могли позбути ся польського ярма, то мусимо також збирати фонд, котрим ми будемо могли побити наших ворогів, як московських так і польських.

Український Народний Комітет збирає жертви на освободжене нашого рідного краю. Тож коли ми чуємо себе, що ми синами України, ми мусимо зложити як найбільшу жертву, ми мусимо всі, як один, стати до помочи, щоби наша Україна стала сильна, від нікого независима, вільна держава. Ми мусимо помогти двигнути український прапор над нашими містами: Львовом і Києвом.

Предсідатель п. Гриншак візвав присутних, щоби кождий, хто чує себе щирим сином України, зложив якусь жертву на освободжене нашої Неньки.

Присутні з охотою зложили $210.05, а много записало ся, що донесуть пізнійше.

Українці в Елізабет, Н. Дж., зложили доси всіх гроший на освободжене Галичини $825.15 і дальші жертви ще прибувають.

По збірці ще раз забрав слово п. Величко і перечитав слідуючі резолюції, приняті вічевиками майже одноголосно:

Українці в Елізабет, Н. Дж., зібрані числом 300 на вічу у Форстер Гол:

Витають Винниченкове правительство в Києві, яке признає весь український нарід в старім краю.

Витають побідні війска українського патріота Семена Петлюри, які борять ся також о визволене нашого рідного краю: Галичини, Буковини, Угроруси й Холмщини — з рук ворогів Поляків, Мадярів і Румунів.

Витають і годять ся на всі демократичні принципи президента Вілсона, а признаючи їх, домагають ся, щоби правительства аліянтів признали українське правительство Винниченка, а також, аби признали українському народови право на самовизначене і самостійність та допустили делегатів самостійної України на мирову конференцію в Парижи.

Голосно протестують проти нового наїзду московських большевиків на Україну, уважаючи се рабунком наших прав, за які ми будемо бороти ся до останної кроплі крови.

Домагають ся злуки всіх українських земель, а се: Галичини, Буковини, Угроруси, Холмщини й Кубані до Великої України.

Годять ся з ухвалами Всеукраїнського Народного Зїзду, який відбув ся в Ню Йорку 16.—17. січня 1919.

Предсідатель п. Гриншак щиро подякував усім жертводавцям і відтак віче замкнув. По відсьпіваню „Вже воскресла Україна" о годині 6-тій вечером вічевики розійшли ся домів.

Секретарі віча.

NEW HAVEN, CONN.

Даймо поміч рідному краєви!

Читаючи часопись „Свободу" чи „Америку", радо гляджу на виказ жертв для оборони Галичини, на поміч своїм рідним братям. Бачить ся жертводавців з ріжних околиць Америки. Жертвують братства, товариства, сестрицтва і поодинокі Українці. Лише з Ню Гейвен нічого не видати. Може хто скаже, що тут нема Комітету, або тутешні Українці дуже скупі? Ні, ні одно, ні друге. Тут комітет завязав ся ще з початку січня с. р. Предсідателем є С. Костів, заст. предс. Д. Грек, кас. М. Стойко. Таксамо тутешні Українці є щирі і жертволюбиві. Дали вони доказ в „Укр. День". Від себе і чужинців зложили 1.400 доларів. Впротягу одного року, від 24. марта 1918 р. по день 1. марта 1919 р. сплатили церковного довгу звиш $3.000. На поклик п. П. Шклярика і п. Н. Мельника з Ню Брітейн, Конн., аби заложити свій штор, то зложили $8.000. Таксамо в протягу одного тижня на оборону Галичини зложили $270 (панна Агафія Бундзяк $50, М. Мурин $25, панна М. Федишин $10 і много инших по десять і пять долярів). І через невідомі мені причини не тільки що перестали дальше складати, але і сї зложені розбирають... А сї причини повинен подати до відома тутешний комітет.

Я від себе кличу до Вас, нюгейвенські Українці і Українки: Чи у Вас вже нема серця і любови до рідного краю? Чи не читаєте в часописях, як вороги Ляхи напосїлись на Україну? От „Куриер Бостоньскі" з 26. лютого пише: „Плян Лїґі народув не ест практични для Польскі! Леч велька армія ест конечне потшебна для одбудованя Літви, Бялорусї і Всходнєй Ґаліції і для однарця Насьльдзцув". І на такі рабунки Поляки складають не тисячі, а міліони! А ми кричимо: не дати, бо попи заберуть! Гей земляки! Вже пятий рік наші братя ллють свою кров. А спитаймо самі себе, кілько разів дали ми жертву в протягу того часу? Бо те, що ми зібрали на „Український День", то дали не тільки ми, але й чужинці. А хто був на всеукраїнськім зїзді в Ню Йорку або читає „Свободу", то довідав ся, де сї гроші післано, а решта, 23 тисячі, лежать в державнім банку в Нюарку до часу, коли буде мож післати їх до східної Галичини і Буковини.

І такі кличі у нас чуть ся: „Не дай, пішлеш сам своїй родині, як буде можна". Се правда, наша рідня нам найблизша, бож ми задля неї тут працюємо. Але згадаймо і на ті вдови та сироти, що їх батьки і мужі положили своє жите — одні в Альпах через цісарський мус, другі в Карпатах, треті на Поділю. Нині решта недобитків, наші братя і діти, ллють свою кров за Волю, за Свободу, за ті лани, забрані силою нашим предкам. Вони дають своє жите за красшу долю і для нас! Ми повинні дати поміч не тільки тим, котрих ми лишили в своїх хатах, але і всїм вдовам та сиротам, і тим калікам, що остали без рук, без ніг, без очий. І без ріжниці, чи він з Поділя, чи з Карпат, чи з Волині, чи з Катеринославщини, чи з Київщини — всї ми становимо одну Українську Родину.

Але ми тут бавимо ся в сліпу політику. Кричимо по вічах та зборах. Одні кричать: не даю! а другі вже й лани парцелюють, укладають статут і параграфи, скільки кому належить ся... О, братя і товариші! Нам ще не пора простягати руки по ті лани, хотяй вони наші, прадідні, але ми перше даймо поміч тим, котрі дають своє жите і кров за ті лани — за Волю й Свободу України! А тоді і ми сьміло вимнемось...

Правда, всї ми бажаємо вернути на вільну Україну; а коли ми вернемо, чи не будемо палїти ся перед ними? Бо ніхто з нас не скаже, що ми тут тяжко бідили. А вони там вже пятий рік бідують, пятий рік не мають веселих сьвят. От вже пятий Великдень зближаєть ся, а чи будуть вони бодай на стільки щасливі, як та сирота, про котру читаємо в чудовій поезії батька Тараса? На Великдень — каже наш батько Тарас — повиходили діти на улицю; кожде веселе, раде, кожде чимось величаєть ся: Одно має нові чоботи, друге хустину, третє сьпідничку, а бідна сирітка каже: „Я нині обідала". Там нині не одна сирота, а сотки тисяч, без даху, без одежі, не в біленьких хатах, а по дебрах і ямах... Вони нині не є щасливі навіть на стільки, що та сирота, котра хвалилась, що на Великдень обідала.

Українці і Українки в Ню Гейвен! Не лишім ся позаду других! Даймо і ми поміч рідному краєви! Доложім до тих 270 долярів ще других стільки і пішлім там, де шлють всі наші братя Українці — до головного У. Н. Комітету в Ню Йорку. Най і наше імя буде записане на жертвеннику для оборони рідного краю від польської навали.

Братя і Сестри! Українці і Українки! Зближаєть ся час, що наша Мати-Україна запросить нас на велике торжество: посьвячене і вручене прапора!... Ви знаєте сей синьо-жовтий образ. Він буде вишитий не шовком і золотом, але буде вишитий з тих малих, знаних Вам цьвітів: синьо-жовтих братків і чорнобривців... Тож приготуймо ся до того торжества врученя прапора! І будьмо певні, що коли ми дамо доказ любови, який ми повинні дати, то і ми заживемо весело і щасливо, на вільній і свобідній Руси-Україні!

Петро Понятишин.

HAZLETON, PA.

Клопіт з кирпинниками.

Трафляло ся мені бачити вже кілька разів дописи з нашої місцевости, які не робили найменьшого враження на читачів, тому, що кождий бачив, що те все виходило зпід пера крайного штубака, або що вони все знаходились на сторінках упокоївших ся „Гайдамаків", котрі служили лиш таким дописям, а тепер знова в „Народній Волі", котра тримаєть ся також тогосамого напряму.

В тих кількох дописях я не зауважав ані одного разу найменьшої шпальти чогось путнього, крім кирпині, плюгавства, брехні, обкидання болотом вже майже кождого Українця в нашій місцевости і довкола неї, а наконець бачу, що вже навіть зачинають порушувати всїх і вся.

Дописуватели вихвалюють аж попід небеса свій відділ як „Гайдамаків", „Федерації" і т. п. Отже щоби собі хто з шановних читачів справді не думав, що в нашій місцевости відграють ся так сильно горячі ролі того „федераційного патріотизму", то я тут публично заявляю (місцевий загал може се посьвідчити), що ми про жадну Федерацію тут не знаємо. Правда, знаємо тут про кілька одиниць, котрі нічого ніколи не роблять крім кирпині, коли розпічнеть ся якась народна робота. Знаємо тут про один відділ „Гайдамаків", котрим так дуже гордять ся, і знаємо, що він складаєть ся з кількох старенький баб, з 7 Литвинів, з 5 Тирольців, з 4 Італійців і з кільканайцяти Українців, з котрих один недавно тому повісив ся. І те все творило цілий відділ тих славних „Гайдамаків", котрим так вихвалювали ся. А між ними і кілька кирпинників, котрі кричать на весь рот, як по коршмах так і по часописях, що то всьо з ними, всьо з „Гайдамаками", з „Федерацією" і т. д., а коли хтось покаже дійсно, що не з ними, то вони давай рити, брехати, плюгавити, о скільки можна і де лиш можна.

Ні панове, не розходить ся вам о народне добро, але о кирпину, за яку ми мусимо навіть встидати ся. От маєте факт з „Українського Дня", як він нещасно відбув ся в нашій місцевости через ваші кирпині. Коли ми вже завязали комітет, ви аж доперва по двох тижнях давай розбивати його, а закладати свій. А коли прийшов сам „Український День", то ви тоді драпнули чорт зна де, а свій комітет лишилисьте як на посьміховище, бо той ваш комітет не зібрав ані одного цента в „Український День".

А тепер знова вас мордує, що ми завязали У. Н. Комітет. І щоби знов кинути купу кирпині, ви прислали на мітінґ нашого У. Н. Комітету свого делегата з вашінґтонського „сойму", котрий прийшов в характері вам добре знаного Стіфа Табачнюка — нам справоздане здавати. Але коли він вже на вступі нашлів купу дурниць, то ціла галя аж загуділа від протесту. Ви кажете, що ви були вибрані чесними людьми, а ми ні. Неправда, панцю! Коли вибирали У. Н. К., то майже всї були присутні на галі, крім вас, і вашого товариша, і вибрали слідуючих: Н. Ґут, предс.; О. Костюк, секр.; М. Панько, кас.; О. Шараварко, П. Радинський, Н. Ґут, Н. Триш, О. Костюк, А. Ткачишин, М. Панько і П. Устанівський, колектори. Таксамо вибрали двох делегатів, котрим віддали повновласти: парохія, бр. св. Михаїла (від. У. Н. С.), відділ Провидіня, Укр. Аматорський Кружок і відділ Собрания.

Наш комітет зібрав $200. Я не кажу, що се є велика сума для нашої місцевости. Коли би в нас була єдність, а не ваша підла робота, то ми повинні зібрати найменьше $500. Ви робите кпини зі справоздань наших делегатів. Знов ваша брехня, бо нарід слухав справоздання дуже цікаво, дав повне признане і сатисфакцію аранжерам за скликане У. Н. Зїзду і за щиру працю, і таксамо за збірку „Українського Дня". Не слухав того, що ви говорили людям, що попи закрали гроші з „Укр. Дня", а решту засідали пані. І не втікав ніхто з галі, як ви брешете, але рішив раз на все втікати від вашої кирпинної партійки.

І накидаєтесь невинно на головних урядників нашого Укр. Нар. Союза, а вже найбільше на часопись „Свободу". На сю тему вже майже кождий дописуватель „Нар. Волі" говорить, що „Свобода" є на послузі попам і папам. Гм, до чортової матери! Таж коли ви число за числом в своїх часописях сиплете купами лайок, обкидаєте болотом від ніг до голови невинно, кого попадете і де попадете, і кажете, що се є напрям демократичний або робітничий, то нам що полишаєте: плач на те все? Коли хто стане опрокидати ваші брехні або напади, то ви кричите на ціле горло: „А дивись, робітнику, що за твій запрацьований гріш пишуть!" То ви, панове, гадаєте, що ви маєте право накидатись на людий, а другий не має права висказати своїх гадок перед сьвітом? Знайте, що кождий має честь і відчуває якийсь біль. Коли би не ті ваші брехливі закиди, то будьте певні, що і „Свобода" не мусїла би поміщувати нині стільки зажалень на ваші несовісні закиди.

Здалоб ся ще поговорити трохи з паном Яцьом і з його гільтайською трійкою, але — шкода часу і атласу... Сї люди без народної кирпині жити не можуть і ще навіть називають ту свою кирпину патріотизмом і чванять ся нею. Нехай же вас Бог ратує!

О. Шараварко.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РАДА В КАНАДІ ПРОСИТЬ КАНАДІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО О ДОЗВІЛ ДОСТАРЧЕНЯ ПОЖИВИ ДЛЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ.

Центральний Комітет Української Народної Ради в Канаді, зорґанізованої на минувшім церковно-народнім зїзді у Вінніпеґу, вислав сими днями петицію до канадійського правительства в справі позволеня канадійським Українцям висланя поживи для голодуючого українського населеня у східній Галичині і Буковині, де в наслідок страшної нужди і знищеня, спричиненого пятилїтною війною, гинуть люди тисячами, а особливо малі діти. Чверть міліона Українців мають своїх родичів, братів, сестер, жінок і дітий в Галичині, яким хотіли би помогти з дорогої душі, знаючи, що вони там гинуть з голоду і холоду, однак з причини війни було се дотепер неможливе. Тому Українська Народна Рада в Канаді, під якої контролею находить ся тепер збірка на чверть-міліоновий фонд, висилаючи кілька меморіялів до канадійського правительства в українській справі, вислала також петицію в справі помочи для наших заморських братів і просить у тій петиції, щоби висилка дозволених річий відбула ся під контролею канадійського правительства.

Петиция в справі помочи для Східної Галичини і Буковини звучить:

ПЕТИЦІЯ.

Ми, низше підписані Українцї Домінії Канади, просимо ласкаво Домініяльне Правительство як слідує:

Тому, що канадійські Українцї походять по найбільшій части з провінций входячих в склад австрійських територій, а передівсім зі Східної Галичини і Буковини;

Тому, що Українцї сего краю мають богато своїх кревних в Галичині і Буковині;

Тому, що дійшло до відома канадійських Українців, що там межи населенем у східній Галичині є тепер велика нужда з причини браку поживи й одїня і що особливо з тої причини терплять маленькі діти, які не мають відповідного корму;

Тому, що землї східної Галичини зістали спустошені і з тої причини неможливою є безпроволочна продукція;

І тому, що вже з самого людського милосердя канадійські Українцї хочуть помогти своїм братам за морем;

Нехай отже буде постановлено, що Канадійське Правительство позволяє українському населеню в Канадї вислати поживу і приодівок для терплячого населеня східної Галичини, що все має відбути ся під надзором Канадійського Правительства і що Канадійське Правительство дасть охорону для сих посилок, аби вони не впали в руки ворогів аліянтів і щоби в той спосіб заходи канадійських Українців не були ударемнені.

Центральний Комітет Української Народної Ради в Канаді.

(Печать).

(Слідують підписи членів Екзекутиви).

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 39, подає до відома своїм членам, що мітинґ відбудеть ся 9. марта в гали церковній. Кождий член має бути присутний, бо є важні справи до полагодженя. Довжники будуть суспендовані, як не виплатять своїх довгів. — І. Фецич, секр.

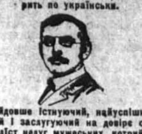
ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, подає своїм членам до відома, що почавши від місяця марта мітинги будуть відбувати ся в „Укр. Хатї" під числом 22 Ґрейлінґ стр. Слідуючий мітинґ відбудеть ся 9. марта точно о годині 3.30. Просить ся всїх членів прибути, бо як буде виглядати мітинґ, як члени не прийдуть? Остерігаєть ся довгуючих членів, що як не заплатять своїх довгів, то будуть суспендовані. — А. Патра, секр.

ДО МИЛОСЕРНИХ СЕРДЕЦЬ! Неумолима смерть забрала з сего сьвіта батька і матір, Юрка і Варвару Ландяк, оставляючи на ласку людий пятеро дрібних дітий, наймолодше 3-літне а найстарше 7½-літне. Сї сироти остають на разі у свояка померших, однак його обставини є за тяжкі, щоби міг удержувати так много дрібних дітий. Тому звертаєть ся сею дорогою до милосерних сердець, що хто схотів би приняти троє з сих дітий за свої, нехай звернесь ласкаво на адресу: JACOB LANDIAK, 124 Greenwich St., New York, N. Y.

Наша ґазета є присьвячена робітничій справі. Доля та судьба нашого робітника лежить нам на серци передівсім. Не дбаем о зиск, тільки о твоє добро, мученику праці! — Пренумеруйте „Свободу"! („Свобода", число 1-ше, 15. вересня 1893).

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніїший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

III. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодна від 9. рано до 8. веч. В пятьниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Хто би Ви не були, яке би не було Ваше образоване, в якім занятю Ви би працювали, зачніть учити ся

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАОЧНО

Наша школа сим заявляє, що вона зобовязує ся виучити читати, писати і говорити по англійськи кождого Українця що жие в Америці. До сеї школи не мусите особисто ходити. Ми висилаємо спеціяльно зладжені задачі почтою. Кождий що запише ся до сеї школи учить ся англійської мови під наглядом фахового учителя або учительки. Платня за цілий курс лише 5 долярів. За 4 роки істнованя сеї школи покінчили курс тисячі Українців. Від кождого є подяка, і кождому дивно, що так легко і приступно виучив ся англійської мови після нашої системи. Пробні задачі і подробиці висилаємо за 10 центів (марками). Радимо Вам написати по пробну задачу і упевнити ся. Нашим кличем — чеснота, точність і строге виповнене діла.

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 W. 47th St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

посідає у своїм складі книжки ріжного змісту? Коли ні, то пишіть сейчас по цінник книжок, залучаючи 3-цнт марку на пересилку на адресу: 7-56

SICHOWY BAZAR,
34 E. 7th St., New York, N. Y.

АДВОКАТ

OTTO H. DROEGE

уділяє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від години 4-ої до 7-ої пополудни, а в неділі від год. 10-ої до 1-ої в полудни в Американсько-Українськім Бюрі.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.
520 E. 6th St., New York, N. Y.
Tel. Orchard 8968

ТРІСНЕШ ВІД СЬМІХУ

коли не впережеш ся сильним головодом, читаючи КНИГУ СЬМІХУ. В тій книжці є понад 100 дуже цікавих ілюстрацій, ріжні вірші, та приповідки. Такої сьмішної книжки Ви еще не читали в своїм житю. Ціна за одну 50 цнт. Належитість присилайте в стемпсах почтових на адресу: 14-

NATIONAL SALES CO.,
Sta. D., Box 90, New York City.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда начка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

Не робить ріжниці, який лікар Вас лічив, або як легка чи тяжка є Ваша недуга, незволікайте. Через останні 21 літ я вилічив тисячі недужих мущин і жінок, і коли Ваша недуга є до вилічена, я вилічу Вас ліпше, скорше і дешевше, чим який другий спеціяліст. Я екзамінуюю безплатно X-Ray машиною, коли сего потрібно; при помочи сеї чудової машини, кожду часть органу у Вашім тілі можна бачити виразно. За ліки не числить ся додатково.

Коли Ви терпите на слабі нирки, болі в жолудку або крижах, ревматизм, скірні недуги, викиди, біль горла, катар, запір, слабости міхура і нирок, я сейчас дам Вам поміч.

ПОРАДА ДАРОМ.
НЕ ЛІЧИТЬ ПОЧТОЮ.

Dr. FALK,

СПЕЦІЯЛІСТ

11 W. 28th St., New York, N. Y. межи 5-тою евеню і Бродвей.

Години офісові: від 11. рано до 7. веч. що дня. В неділі і американські сьвята від 10. до 1. в пол.

НЮ ЙОРК, Н. Й.
ДВІ ШТУКИ НА ОДЕН ВЕЧЕР!

Театр Української Народної Громади, 217-19 Іст 6-та ул., Ню Йорк, Н. Й.

В СУБОТУ, 8. МАРТА 1919 Р.

— відограє —

ПАННА ШТУКАРКА

жарт на три дії, А. Ф. Володського.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Лобода Іван Хведорович, старенький панок ....п. С. Комишевацький
Валентина, його внучка, курсистка ....пні М. Комишевацька
Устя, наймичка його ....п-на Р. Красновська
Шеляг, городський панок, його приятель ....п. С. Баюс
Ликерія Іванівна, його жінка.......................п-ні М. Мельникова
Гануся, його дочка..п-на Н. Рубінівна
Маруся, його дочка..п-на М. Давидів
Олексій, його син, канцелярист.......................п. В. Лазута
Іваненко Іванович, квартирянин
Шельгів, студент ..п. Гр. Шумський
Городовий ....п. І. Матофій
Гість ....п. С. Боднар

РІЗДВЯНА НІЧ

водевіл в одній дії зі співами.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Солоха, вдова ....п-на А. Чайка
Голова ....п. С. Куций
Чуб, удовець ....п. І. Матофій
Дяк ....п. Гр. Шумський
Оксана, його дочка...............................п-на А. Ґрещуківна
Хлопці і дівчата.

Режісер п. С. Комишевацький.
Діріґент п. М. Гундич.
Музика тов. ім. М. Лисенка.
Початок о годині 8-мій вечер.
ВСТУП 75 і 50 ЦЕНТІВ.

Дорогі Родимці! Вечер сей, се буде вечер забави і сьміху для Вас. Штуки сї є дуже гарні і комічні. Тому просимо прибути численно, а тимсамим підтримаєте матеріяльно Укр. Нар. Театр, котрий виставляє сї штуки на власний кошт.

27 Дирекція Театру.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.
НОВИНА ЯКА НЕБУВАЛА!

Заходом Української Громади поараз перший буде відіграна дуже цікава комічна штука

НА ВІДПУСТ ДО КИЄВА

написана арт.-малярем Стеценком,

В СУБОТУ, 8. МАРТА 1919 Р.

в PADDERATZ HALL,
701 Whitaker Ave., Trenton, N. J.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Іван ....п. І. Сябат
Його жена ....п-на Г. Ляпка
Анна ....п-на М. Чехут
Одарка ....п-на Т. Гасій
Дяк ....п. М. Палажій
Максим ....п. І. Ґонтар
Жид ....п. Д. Ґонтар
Гаврило ....п. М. Бутримчук
Листонош ....п. Г. Черниховський
Петро ....п. В. Христоріз

Режісер п. В. Гасій.

По представленю хор української громади під діріґентурою нашого славного артиста п. Е. Василенка відспіває кілька пісень.

Українська Громада звертаєть ся отсим до всіх Українців в Трентон з просьбою: Прийдіть всі як один на се представлене, де буде як слід штука відограна, а не як ті жидки, що тут заїзджають з Ню Йорку, під іменем Малоросів, де прямо нівечуть нашу штуку, де одно слово по російськи, друге по жидівськи, один акт опускає, грете перекручує на російський. І торгують нашою душею і зневажають тисячі наших авторів драм.

Початок точно о годині 8-мій вечер.
ВСТУП 50 і 35 ЦЕНТІВ.

За добрий хід представленя ручить

27 Комітет Укр. Громади.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Театр Української Народної Громади з Ню Йорку

відограє

В НЕДІЛЮ, 9. МАРТА 1919 Р.

в церковній гали на розі улиць Ґрін і Сусекс, Джерзи Сіти,

буденні малюнки з міщанського житя, А. Волоцького

В КАЛАМУТНІЙ ВОДІ

(„ОРИСЯ")

ДІЄВІ ОСОБИ:

Хабаревич .....п. С. Комишевацький
Марта, його жінка...............п-на Р. Красновська
Гаврило Ляпка ....п. С. Баюс
Андрій Горленко, хвершол...................п. В. Лазута
Лизавета Грабиха ....п-ні Л. Мулярчукова
Марко Тихенький ....п. С. Куций
Орися, його хрещениця.................п-ні Комишевацька
Ілія Морока ....п. Гр. Шумський
Юрко, прикажчик ....п. І. Матофій
Параска, городська наймичка...........п-на А. Климкович

Річ діеть ся в передмістю города в дворищи Хабаревича.

Режісер п. С. Комишевацький.
Музика тов. ім. М. Лисенка.
Початок о годині 7-ій вечер.
ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.
Дохід на фонд шкільний в Джерзи Сіти.

27

ДОРОГА СЕСТРО І БРАТЕ.

Звертаю Вашу увагу на успішну поміч зїл Матери Божої Ченстохової. Поміч у всіх нещасливих случаях для Вас. Женщини, мущини і діти, взагалі всі, котрі уживають моїх ліків і зїл „Матери Божої Ченстоховської" дізнали помочи і тепер горнуть ся громадно до мене з довірем, що їх чекає полекша в їх терпінях. Повисші слова се не власна реклама анї не власна хвальба, а можуть їх кождої хвилї потвердити тисячі уздоровлених хорих, а також словні і листовні подяки множества уздоровлених за моєю помочию. Дорога сестро і брате, коли тобі щонебудь долягає, пиши по інформації, залучаючи 4 цнт. марку на відповідь, а в сїй хвилї її одержиш. Не зволїкай а пиши сейчас. 24ч—

„KRAJOWA" SUPPLY CO.,
226 Second Ave., New York, N. Y.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли ви не могли бути доси вилічені, то не зневірюйтесь, а прийдіть і віддайте ся БЕЗПЛАТНОМУ огляненю та дізнайте ся про нашу опінію і пораду.

ЩО ПИШЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ ПАЦІЄНТ

П. Бен Субоч, 149 Проспект Еве., Байон, Н. Дж., каже: „Я був хорий через 18 місяців. Я був дуже ослаблений, менї долягали болї по цілім тілї, болї голови, завороти, витворювались гази і млоїло мене. Кромі недиспозиції жолудка і серця, мої нирки були заражені. Перед двома місяцями лікар компанії Стандард Ойл заявив менї, що коли я не подужаю до 30-ох днїв, я втрачу своє заняте. Тепер я чуюсь добре. Мої терпіня уступили. Моє серце ділає правильно, млоєне уступило і я знов чуюсь добре.

(Підписаний) Бен Субоч.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронічну, нервову, кровну, шкірну або скомплікована недугу; або коли Вам долягає терпіне жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду ще нині, щоби

НАЙТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА її НАЙТИ.

Довгі літа досьвіду в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможливляють дати Вам методичне Електро-Медичне Лїчене, яке дало поміч підчас коли инші методи завели, а затим много терплячих уратовало ся від мук і небезпечних операцій.

ПАМЯТАЙТЕ: Зволїкане, недогляд і невластиве лїчене є небезпечкою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного спеціялісти. 148—

Години офісові: 9. рано до 8. веч. **Drs. DOYLE & LEWIS** В неділї від 10. до 2. попол.

749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

ПОТРЕБА МАЙНЕРІВ

до *KNICKERBOCKER MINES, HOOVERSVILLE*, Somerset County, Pa. B. & O. R. R., 17 миль на полудне від Johnstown, Pa. Угле від 3 і пів до пять стіп високе. Уживаєсь карбітові лямпи; нема газів; місце сухе. Майни провітрювані; робота машинова і пікою. 18ч51

МАЄМО СТАЛУ РОБОТУ і хочемо робітників з родинами а також самотних. Наші сталі майнери заробляють від $70.00 до $140.00 на кождих два тижні. Hooversville є гарним містом з 2500 людий. Школи; склепи з умірковании цінами; розривки.

МАЄМО ДЛЯ РОБІТНИКІВ ДОМИ З ЕЛЕКТРИЧНИМ СЬВІТЛОМ, добра вода, дешевий рент.

Ми поводимось з нашими людьми гарно і вони є вдоволені. *HOOVERSVILLE* є чудовим місцем для майнерів з родинами як також для самотних. — Приїзджайте сейчас або пишіть до *MR. NORMAN LEWIS, Superintendent, Knickerbocker Coal Co., Hooversville, Pa.*

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лікар не міг Вас вилічити. ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛІПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

Віддаль або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково будуть обслужені. Я є найславніїший в Пітсбурщині спеціяліст і лічу мущин вже від богатьох літ. Маю найліпше заосмотрене бюро, включаючи Х-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через зеркало. Маю власний департамент дроґерії, де знаходять ся тутешні і імпортовані лікарства. НЕ НАДУМУЙТЕ СЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас вробити.

Посідаю спеціяльні ліки на хоробу крови і лічу слабости в протягу кількох днів. Я вилічив тисячі випадків слабости мущин, хороби скіри, ревматизм, хороби жолудка і утроби, сверблячка, гемороїди і всі хронічні слабости. 26вс37

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. Baer,

311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошене і принесіть його зі собою.

НЕДУЖІ ЛЮДИ ЧИТАЙТЕ!

Dr. MESSEC,
124 No. 8th Street,
Philadelphia, Pa.

Коли Ви завелись в осягненю помочи і єсьте знеохочені, то не тратьте надії а зголосіть ся ще нині по мою опінію і пораду даром.

Я перебував 20-літну повну успіхів практику в медицині і лїченю хронічних, нервових і зложених недуг особливо у мущин. Ви осягнете користь з мого досьвіду, бо я заопікуюсь Вами кождого разу як Ви прийдете.

ВДОВОЛЕНИЙ ПАЦІЄНТ ПИШЕ:

„Я висловлюю мою щиру подяку д-рови Мессекови за його успішне лїчене. Я втратив всю надію і в безнадійній розпуці хотів відобрати собі жите. Др. Мессек по короткім лїченю привернув менї здоровлє в чудовий спосіб. Я тепер чуюсь зовсім добре і сильно і я тут зовсім безінтересовно висловлюю мою подяку і поручаю доктора Мессека всім моїм родимцям, котрі є доткнені недугою. 91—9—

(Підпис) ЙОСИФ ГАЙОВСЬКИЙ, Moore St., Philadelphia, Pa.

НЕДУГИ ОРҐАНІВ:

серця, легких, жолудка, утроби, нирок як і нервів, скіри і крови, можуть бути лїчені при приміненю ЕЛЄКТРО-МЕДИЧНОЇ методи, яка заключає лїчничу силу так медичну як і електричну, поодиноко або в приміненю обох.

Я звертаюсь до всіх людий терплячих на хроїнчні або зложені недуги. Коли Ви є діткнені недугою порадтесь мене сейчас. Мене не зражує Ваш скептицизм анї троха; се говорять і другі мої пацієнти; однак я підіймаюсь найтяжших, зложеним довготревалим випадкам. Літа мого досьвіду в лїченю хронічних, нервових і зложених недуг дають менї спромогу лїчити Вас науковим електро-медичним способом, який дав поміч в случаях, де другі недописали. ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ГОДИНИ УРЯДОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер.
В неділї від 10. рано до 1. попол. лише.

ПОДИВЛЯЮЧА НОВІСТЬ!!!

Чи ви виділи і чи чули о такім годиннику? Певно, що ні! Є се найліпший годинник зі всїх для кождого чоловіка при праці. Є він в ґанрій ніклевій оправі, держить час дуже добре і є дуже сильний, а шкло має таке сильне, що навіть молотом не розбив би його. Се дуже добрий годинник при праці і може вистарчити на дуже довгі роки. Щоби познакомити публику з сим вартісним годинником, будемо їх продавати через короткий час по низькій цїні, то є по $3.85. На додаток вишлемо кождому даром пуделко штук магічних, котре містить в собі 7 ріжних штук. 1. Маґічна ваза і паличка. 2. Зникаючий цент. 3. Маґічний цьвях. 4. Таємна коверта. 5. Чудова рожа. 6. Таємничі карти. 7. Зачароване пуделко. Сї штуки можна показувати другим, а кождий счудуєсь. До кождої штуки висилаємо інформації як се треба робити. В додатку вишлемо також даром кождому такий секретний пуґілярес, котрий замикаєть ся на секретний замок або ґузики. Зроблений з доброї мягкої скіри і можна в нім носити гроші скілько хочете. З кождим пуґіляресом висилаємо інформації як його треба відмикати. Коли хочете мати сей годинник і разом сї штуки даром, то пришлїть лише 20 цнт. марками, а ми сейчас вишлемо ті всї річи на Вашу адресу, а решту гроший заплатите аж коли доручать на Вашу адресу. Пишіть сейчас поки ціна низька. 18ч27

Адресуйте:

PRACTICAL SALES CO., 1219 N. Irving Ave., Dept. 224, CHICAGO, ILL.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ!

22-24ч—	цнт.
Запорожець за Дунаєм, оперетка в 3-ох діях	25
Підгіряни, мельодрама в 3. діях	50
Простак, комедія в одній дії....	20
По ревізії, етюд в одній дії....	20
Запорожський клад, комедіо-оперетка в 3-ох діях.........	20
Хмара, драма в 5-ти діях.......	75
Верховинці, драма в 3-ох діях.	30
Жидівка вихрестка, драма в 5-ти діях	50
Панна штукарка, комедія в 3-ох діях	30
Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 4-ох діях......	40
Душогубка, драма в 4-ох діях...	30
Недолюдки, бувальщина в 3.діях	30
Сватаня на вечерницях, воделіь в одній дії...............	10
Мазепа, історична драма в 5.діях	35

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA im. T. SHEWCZENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

6.45

1п. з 21 каміннями ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 літ, подвійні коверти красно врізані. Ходить безуслівно точно і є спеціяльно зроблений для людий, котрі роблять при желізницях, і ґварантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $6.45 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то тоді не потребує платити анї одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом додає ся даром до кождого годинника. 99ч—

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

СЬМІХУ ДО РОЗПУКУ!

Даром вишлемо кождому велику книжку на 32 стор. друку, в якій найдете повно сьміху до розпуку. Ся книжка є дуже цікава для кождого чоловіка і розвеселить вас і цілу фамілію. На пересилку залучіть 10 цнт. сріблом або марками. Пишіть ще нині. 58ч--

"OSA" PUBLISHING CO.,
1926 W. Huron St., D. Chicago, Ill.

ВІД ПРОПУКЛИНИ ГИНЕ РІЧНО 7,000 ЛЮДИЙ.

Сїм тисяч людий кождого року сходить зі сьвіта, а погребні карти подають за причину їх смерти „Пропуклину". Чому? Поневе сї нещасливці занедбали себе а навіть не звертали уваги на признаки сеї недуги, яке обявляєсь сверблєнем. Чи і Ви занедбуєте себе через ношене перевязок, пасків і иньших річий? Перевязка в найліпшім случаю, не є нічим иншим як непрактичним пристосованєм — невластивою підпорою під валючою ся стїною і не можна її уважати за успішніїшу як лише за механічний пририд. Тисненє перевязки здержує циркуляцію крови, і позбавляє ослаблені мязи з тої найбільше потрібної їм поживи.

Однак наука найшла спосіб, і кождого терплячого від підвязок, отсим запрошуєсь до БЕЗПЛАТНОГО випробованя таки у своїй власній хаті, нової методи зв. Plapao, яка є одинокою науковою, практичною і успішною в лїченю пропуклини, яку сьвіт доси знає.

Plapao прилад приложений щільно до тїла, не може ніяк усунутись з місця, а тимсамим, не може розятрювати пропуклину анї втискати ся в тїло. Мягкий як вельвет, легко закладаєсь, недорогий. До ужитя як в часї роботи так і в часї спаня. Без пасків, спряжок і спружин.

Випробуйте як замикати отвір пропуклини, бо пропуклина з природи сама НЕ УСУВАЄТЬ СЯ. Вишлїть своє імя ще нині до Plapao Co., Block 3038, St. Louis, Mo., на безплатну пробу Plapao і по потрібні інформації. 88ч—

МЕДИЧНЕ ЛЯБОРАТОРІЮМ СВ. МИХАЇЛА

поручає слїдуючі певні ліки:

Бальсам св. Михаїла на очищене зіпсутої крови. — Фляшка 3 долари.

Ревматин до натираня на ревматизм, ломане тіла, рук, ніг і перестуду. — 1 фляшка 2 дол.

Геркулес на скріплене сил і апетиту; ділає добрим, енерґічним і здоровим. — Фляшка 2 долари.

Порошок „Антісептік" для женщин, що терплять на обнижене матиці і на білі уплави.—Коробка $3.

Матичний збір пахучих корінців до запарлюваня напою для женщин.—Цілий збір в 1 коробці 3 дол.

Волосенищитель, усуває волосе з лиця і инших частий тіла в одній мінуті і є нешкідливий. — Коробка 1 доляра. 9ч—

Пишіть по каталоґ. — Всі листи враз з грішми адресуйте до:

ST. MICHAELS MEDICINE CO.
Carlstadt, N. J. Dep. D.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

Овенса Електричний Пасок

Добрий для мущин!
Добрий для женщин!

ПРОБНА ОФЕРТА: Пішліть 30 цнт. на **мужеський пасок** або 40 цнт. на **женський пасок** на оплачене пересилки і т. и. Заплатіть **$3.98 депозит** при відборі з почти. Зачніть уживати сейчас і носіть пасок як вказано через **60 днів**, а коли опісля будете з него **цілковито вдоволені** і щасливі з чудової поправи Вашого здоровля; коли Ваше серце запалає вдячностию і Ви побачите, що мій пасок зробив Вам більше добра ніж всі медикалії і лікарська опіка, якій Ви колинебудь піддавали ся, тоді зобовяжіть ся поручувати сї паски своїм знакомим. Коли однак будете невдоволені при кінци 60-ох днїв, тоді зверніть пасок сейчас, а по сїм я **зверну Вам скоро Ваші $3.98.** Се моя **гаранція.** Коли Ви маєте ревматизм, спіятику, невральґію, параліж, катар, астму, запалене горла, нервовість, спазму, диспепсію, нестравність, болї голови, безсонність, слабість в крижах, гемороїди, запір, скрофули, опухнене, дрощі, водну пухлину, недуги нирок і утроби, ослаблені орґани, і всякі инші долеглиности, то я радо дам Вам на двомісячну пробу славний **Powerful Electric Belt.** Чому ждати погіршеня? Чи Вам лікарі не говорили, що вплив **електрики** відчуваєсь сейчас по ужитю? Адресуйте: 59ч—

A. P. OWENS, Dept. E., 152 W. 14th St., NEW YORK, N. Y.

НЕ ПОСИЛАЙТЕ НАМ НІЯКИХ ГРОШИЙ.

ЧУДОВА НОВІСТЬ КАМЕРА РУХОМИХ ОБРАЗКІВ

ЛИШЕ $4.50 КАМЕРА І ФІЛЬМИ.

Тою камерою можете показувати ріжнородні рухомі образки таки у своїй хаті. Не потреба ніякої вправи до орудуваня сею машиною, бо навіть дитина потрафить. Лямпа при сїй камері є так уладжена, що її сьвітло є сильніїше від електричного. Не забирає много місця і можна її уставити денебудь. Шкла можна регулювати для малих або великих образів. Всї потрібні приряди і лямпу як також 10 фільм з 500 образками даємо даром.

Фільми, які даємо до камери є такісамі яких уживають в театрах рухомих образів. І Ви можете бачити тих самих акторів і сценерію у Вашій хаті. Ще раз повторюємо, що ся камера показує образці як в театрі. Друковані поученя находять ся при кождій камері.

Сю камеру продаєсь за $10.00 і більше, а у нас дістанете її за $4.50 а в додатку дістанете 10 фільм з 500 образками ДАРОМ. Фільми даємо з ріжними сценами, як: любовні, сумні, комічні, военні і много инших. Коли будете потребувати більше фільм, то все у нас дістанете, бо ми маємо тисячі ріжнородних сцен. Ми не жадаємо гроший наперед, а лише витніть сей купон, виповніть і зашлїть до нас, а гроші $4.50 заплатите при дорученю Вам товару. Лише через 3 місяці будемо продавати сї камери, тому не надумуйтесь а присилайте купон сейчас. 27ч36

ROYAL SALES CO., Dept. 189,
1015 W. HURON STREET,
CHICAGO, ILL.

КУПОН.

ROYAL SALES CO.,
1015 W. Huron St., Dept 189,
Chicago, Ill.

Прошу прислати менї камеру рухомих образків враз з всїми приборами і 10 фільм з 500 образками. При доставі я заплачу $4.50 а в случаю невдоволеня Ви звернете менї гроші.

Імя ....
Адреса ....
Місто ....

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь).

Полонений Українець, лайтнант, **АНДРЕЙ ПЕЦЮХ**, полонений в Італії, пошукує свого брата Стефана. Адреса: A. PECIUCH, Casinno, Reparto, uffr. III. Grp., pw. Caserta, Italia. 27

Пошукую свого шваґра **ЛУКУ КИРИЛКА**, з села Олесько, повіт Золочів, Галичина. Рік тому перебував в Клівленд, О. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: LUCAS SUCHOSTAWSKI, P. O. Box 25, Tams, W. Va. 27-29

Пошукую свого брата **НИКОЛУ СИДОРАК**, з села Ратків, повіт Городенка, Галичина. Перебуває десь в Злучених Державах. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголосити ся до: DMYTRO SYDORAK, 601 Ridge St., South Bethlehem, Pa. 27-29

Пошукую свого брата **НИКОЛУ МОРГОН**, з села Монастира, пов. Броди, Галичина. Приїхав перед війною до Канади. Хто би про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN MORHON, 61 Madison Street, Newark, N. J. 26-28

Пошукую свого товариша **ЙОСИФА ШКРОБОТ**, з села Дідилова, пов. Камінка Струмілова, Галичина. Він є столярем. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголосити ся до: MICHAEL KRACZKOWSKY, 86 Denforth St., Hamtramck, Mich. 26-28

Де є мої краяни: **Васиїль Матвейко**, з села Славна, повіт Зборів. Має перебувати в Канаді; **Михаїл Настасюк**, з села Риків, повіт Золочів; **Станїслав Михалевський**, з села Зарудка, повіт Зборів. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситї ся на мою адресу: MIKE PETRYK, 274 Monmouth St., Jersey City, N. J. 24-35

ФОНОГРАФ, з кабінетом, вартости $75.00, враз з 22 рекордами Колюмбія і Віктор, в зовсім добрім станї на продаж за $20.00. Голоситись: 621 E. 6th St., Room 1, New York, N. Y. 18-30

КУПУЙ ТЕПЕР, ДЕШЕВО! Дім, фарму, льоти. Готівкою або за доляра тижнево. Околиця подобаєсь тобі, РУЧИМО. Працю одержиш. Прийдь переконатись, або пиши до: SLAVONIAN COMPANY, 309 Broadway, Suite 210, New York City. Агентів потребуємо всюда. 18-29

ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ДАРОМ

нашу книжку під. заг. „Порадник для залюблених". Найдете много дуже цікавих і пожиточних річий у нашім катальоґу. Пішлїть 2 центову марку на пересилку. 121ч—

STANISLAW SOLTYKOWSKI
1144 N. Wood St., Dep. 4, Chicago, Ill.

КАТАЛЬОҐ

Книгарнї Січового Базару висилаєсь на жадане кождому даром. Пишіть сейчас на адресу: 7-56

SICHOWY BAZAR,
34 E. 7th St., New York, N. Y.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 14ч37

MIKE FEDIW,
8 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

ЧИТАЮЧИ КНИГУ СЬМІХУ

трісенш, єсли не перепашеш ся сильним поясом. В тій книжці, великій на 176 стор., формату 9x12, є до 1000 дуже цікавих та сьмішних ілюстраций, сотки цікавих і сьмішних приповідок і віршів. Такої книги Ви еще не читали в своїм житю. Ціна книги 45 цнт., присилайте стемпси або моні-ордери на адресу: 18ч30

SMICH,
149 E. 15th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода: Історії, повісти, оповіданя, байки, казки, поезії, співаники, молитвеники, образи патріотичні, релїґійні і много инших річий. Пишіть по катальоґ на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 66ч-
168 E. 4th Street. New York, N. Y.

EXTRA ЛИШЕ ДЛЯ ДОРОСЛИХ!

Даром вишлемо кождому інформації, якою дорогою можна прийти до щастя і богатства. Як також як можна здобути серце дорогої особи і пізнати тайни їх любови і много инших річий, які зацікавлять кождого. Вишлемо кождому даром по надісланю 6 центової марки на пересилку. 24ч—

COLUMBIA NOVELTY SALE CO.,
Sta. D., Box 9, New York, N. Y.

НАЙНОВІЙШИМ СПОСОБОМ

усуваємо волосе з лиця і инших частий тіла

РАЗ НА ВСЕ, БЕЗПОВОРОТНО

за дуже малим коштом. 21-

Усуваємо також прищі, веснянки, чорнушки, жовті плями, знаки віспові і другі нечистости цери і скіри. Зголосїть ся особисто або пишіть до:

THE SPARROW, Dept. S—1,
196 E. 4th St., New York, N. Y.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Чужинці в Гартфорд хочуть роботи або вільного переїзду домів.

Безробітні чужинці в Гартфорд, Конн., зібрали ся вже другий раз на спільні наради і ухвалили вислати до майора Кінселлї отсю резолюцію: „Дай занятє 7.000 безробітних в Гартфорд, або вільний переїзд до їх домів в Европі".

Морд в Ізадор є огиднійший нїж Мацохів.

Убийство монахинї Марії Джонс в Ізадор, Мішіґен, про яке ми донесли в минувшім числі, а яке лучило ся 12 літ тому, може сьміло бути порівнане з аферою Мацоха в Ченстохові, а в деяких случаях є навіть огиднїйше. Мацох, убивши свою жертву, вивіз і укрив її поза монастирськими мурами, а знова всім випадку трупа монахинї Марії схоронено в піску під підлогою в задній части великого вівтаря в польськім костелі, і побожний нарід, сходячись на богослуженя, через 12 літ вдихав вонючий смрід трупа замордованої. Сьвящеником польського костела в Ізадор був тодї о. Андрій Бенявский, тепер парох в Маністі, Мішіґен.

По зникненю монахинї ходили про неї всякі поголоски. Говорено, що вона вийшла заміж, а також говорено, що вона мусіла вийти десь в поле або в ліс, де пожерли її вовки або инші зьвірі. „Побожний" о. Бенявский умів і з тої нагоди скористати, бо приймав зношувані гроші і відправляв жалібні богослуженя за „пожерту вовками" монахиню, по котрій остаточно затер ся всякий слід. Ксьондз Бенявский переніс ся врешті до Маністі, а на його місце прийшов инший. Перед роком прийшов до парохії в Ізадор о. Едвард Підляшевский. Тому, що парохія збільшала ся і костел був замалий, ксьондз Підляшевский задумав побудувати на старім фундаменті новий костел. До будови мало ся забрати як найскорше. Тимчасом у вересни 1918 р. ксьондз Підляшевский дістає „довірочний" лист, правдоподібно без підпису, в якім домагано ся від нього, щоби усунув трупа сестри Феліціянки, Марії Джонс, зпід костела в Ізадор. В листї зазначено, що находить ся він там майже від часу зникненя монахинї. Сей лист, се єдиний документ, який кидає сьвітло на таємниче убийство.

Хотячи сповнити домаганя листа, ксьондз Підляшевский покликав до себе повіреного чоловіка Фліса, заприсяг його найперше, а відтак розповів йому про цілу справу. Оба вони почали шукати в пивници за трупом. Шукали довго і не могли найти. Ксьондз Підляшевский хотів остаточно залишити дальші пошукуваня, аж тут — гов! Фліс зайшов за вівтар і почув, як дошки під ним погнули ся. Він відорвав дошки і очам його представив ся страшний вид: на піску без трумни лежав труп монахинї. Флісови стало волосє „дубом". Він побачив перед собою зчорнілі кости, габіт, шнур, вервицю з великим хрестом і чорну хустку на голові. Оба, Фліс і Підляшевский, забрали ті останки в деревляну пачку і винесли на цвинтар, де викопали яму і поховали, прикривши їх зівялим листем, хабузем і т. п. Обставини однак зайшли такі, що уся справа вийшла на верх і тепер починаєть ся судове доходженє.

Страти горальників в Кентоки.

Заява екзекутивного комітету Союза Горальників і Броварників на стейт Кентоки каже, що наслїдком прогібіції кентоцькі броварники і горальники стратять 60,000.000 долярів: горальники $50,000.000, а броварники $10,000.000. Одну горальню, яка ще недавно вартала $5,000.000, продано тепер за 25.000 долярів, а один бровар, якого сама будова коштувала $60,000, продано тепер за 16.000 долярів.

192 полїтичних вязнів у Шікаго.

Під сю пору в шікаговських тюрмах находить ся 192 полїтичних вязнів, засуджених на арешт від одного до двайцять лїт. Счисливши разом роки, які всї вони мають відсидїти, то одержить ся загальну суму 968; се пересїчно припадає по пять лїт на кождого засудженого.

Польським соціялїстам заборонено сходитись.

Полїція в Савт Бетлегем, Па., розігнала віче тамошних польських соціялїстів, арештуючи підчас того сім осіб: бесїдника з Ню Йорку, одного з Істон, Па., і пятьох із Савт Бетлегем.

Злука християнських церков.

Американські католики задумали виконати велику церковну місію, а іменно — злучити всї християнські церкви в один Церковний Союз, який оставав би під проводом ватиканського папи. На увазї тут є церкви: римсько-католицька, грецько-католицька, православна і протестантська. В тій цїли минувшого вівтірка виїхала до Европи делеґація, яка вдасть ся до інтересованих голов згаданих церков і буде укладати з ними спільні пляни для переведеня такої злуки.

Справлене похибки.

(З канцелярії У. Н. Комітету).

Др. К. Білик просить нас оголосити, що в протоколї першого Українського Народного Зїзду пропущено імя одного члена Головної Управи У. Н. Комітету. Тим пропущеним членом є п. Йосиф Дурдела, який належить до Головної Управи яко представник Українцїв стейту Мериленд.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Поворот бранців з Італії.

З листів, писаних українськими полоненими в Італії, виходить, що з кінцем марта 1919 в Італії не буде вже нї одного українського жовніра; всїх пускають домів.

На поміч Жидам.

Українське правительство асиґнувало 3,000.000 карбованцїв на поміч Жидам в Бердичові і Житомірі, які потерпіли від погромів. Подїлом запомог має заняти ся Авраам Ревуцький, міністер для жидівських справ на Україні.

Канал з Чорного до Каспійського моря.

Лондонські і нюйорські капіталїсти задумали будувати канал між ріками Доном і Волгою, який лучив би Чорне море з Каспійським. Сей канал мав би бути довгий на 630 американських миль і коштував би около 221,320.000 долярів. Його будова мала би бути покінчена протягом трох лїт.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

4.500 мілїонерів в Італії.

Підчас війни число мілїонерів в Італії збільшилось о 4.500: 2.500 в Медіолянї, а 2.000 в Турині, які є найголовнїйшими промисловими осередками в Італії.

За викликане 1-мінутного страйку дістав рік арешту.

Секретар союза робітників на зелїзничі лінії Париж-Ліонс, Мідоль, дістав один рік тюрми за се, що 25. січня викликав загальний 1-мінутний страйк робітників на сїй зелїзници. Розправу переводив воєнний суд.

У Франції формують союз працьодавців.

Етієн Клементель, французький міністер торговлї і промислу заходить ся коло формованя федерації працьодавців, яка була би протиставленем до федерації силодавців.

Тунель попід Піренеї.

Покінчено будову тунелю попід Піренеї, котрий лучить Францію з Еспанією. Тунель починаєть ся в О, у Франції, а кінчить ся Піксерді, в Еспанії, і є довгий на 20 миль.

Померла в 101 році житя.

В Атлантик Сіти, Ню Джерзи, померла Сара Баєрли, проживши 100 лїт і три місяцї. Вона родила ся 6. падолиста 1818 року. Оставила по собі таке потомство: одного сина, дві дочки, вісім внуків, шість правнуків, і двоє працат.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Г. Б., Алентавн, Па. — Ми раді, що Ви вже так довгий час є членом У. Н. Союза, і думаємо, що будете ним дальше, але на жаль надісланого вірша ми не можемо помістити, бо він до друку не надаєть ся. Там нема нічого, що дало би кільком тим словам основу звати ся „віршом".

Ф. Я., Солтсбург, Па. — Податок платить кождий, і бізнесмен і робітник. Платить ся від суми, побираної за працю. Однак сим разом податок є двоякий: горожанський і чужинецький. Горожани сеї держави платять його після отсих инфр: самотний платить податок, коли його річний дохід виносить понад 1.000 долярів, а жонатий, але бездітний — коли його річний дохід виносив понад 2.000 долярів. Хто має діти, має почислити собі по 200 долярів на кожду дитину. Чужинцї (негорожани сеї держави) будуть платити инший податок, про який у „Свободї" ще будеть ся писати.

А. М., Алентавн, Па. — Не підписуйте нїколи свого імени під чужим віршом, бо се називаєть ся літературна крадїж.

Д. С., Шікаго, Іл. — Ваша допись не буде поміщена.

Лемко, Йонкерс, Н. Й. — Помістимо дуже радо і вияснимо справу, але пришлїть своє імя і назвиско.

Оголошене.

ПОДЯКА КАНАДІЙСЬКИМ УКРАЇНЦЯМ.

Канадійські Українцї, згуртовані в товариство „Запорожська Січ" в Вест Форті, Онт., Канада, відограли 15-го лютого 1919 р. мою драму „Терновий Вінок" і мали добрий успіх. Після представленя згадане товариство однодушно рішило відограти сю драму пораз другий 22-го лютого на користь автора сеї драми. Дня 27-го лютого я одержав від сего товариства дорогоцїнне письмо і 100 дол. гроший. Між иншим тов. „Запорожська Січ" пише (подаю дословно їх слова): „...І ми, члени тов., від себе як також від Вест Фортського укр. загалу складаємо Вам як найсердечнїйшу подяку за Ваш труд і працю, котра принесла і чимало ще принесе користи для українських поселенців в Канаді і Америці".

Зі своєї сторони я також сердечно дякую товариству „Запорожська Січ" і всїм Вест Фортським Українцям за прихильність до мене і за таку щиру любов до всього українського. Хочеть ся менї вимовити богато слів, але що ті слова в порівнаню з моїм почутем. Не в грошах і не в словах тут річ, а в души, — в широкій і добрій українській души!

Володимир Сиротенко.
Ню Йорк, Н. Й., 28. лютого 1919.